

Drugi del, ki naj obravnava staro Evropo, se bo delil na dva odseka. Od prvega odseka je izšel prvi sešitek o mitologiji starih Germanov (Eduard Neumann in Helmut Voigt, Berlin) (78 str., 2 tabeli). V nadaljnjih sešitkih bodo sledili kontinentalni Kelti, Slovani (N. Reiter, Berlin), Madžari, Finci, Balti (Litavci, Stari Prusi, Leti) in Grki. — V drugem odseku pridejo na vrsto: otoški Kelti, Albanci, Retoromani, Iberci, Berberi, Baski in Sardi; v dodatku Judje po eksilu in Cigani. — Tretji del je namenjen iranskim narodom, kavkaškimi, kulturnim narodom starega Irana in Armencem. — Četrti del naj zajame Srednjo in Vzhodno Azijo: staro Indijo, staro Kitajsko, Tibet, Altajsko ozemlje in Japonsko. — S petim delom o stari Ameriki, kjer bo obdelana mitologija Aztekov in drugih ameriških kulturnih narodov, bo mitologija starih kulturnih narodov zaključena.

Posebna prednost novega mitološkega slovarja je v obširnem uvodu. Tu podajajo posamezni obdelovalci za svoje obravnavano področje najprej kratek zgodovinski pregled in kronološko tabelo, nato pregled ohranjenih virov, splošne strokovne literature in zemljevid ustreznega področja.

Po abecednem zaporedju so nato obdelana posamezna gesla, na koncu abecede je navedena ustrezna literatura. Kako podrobno je snov obdelana, naj navedem iz mezopotamskega področja ime Gilgameš. Z njim se bavijo gesla (str. 69—73): Gilgameš (ime in poreklo); Gilgameš in Huvava (orjak v Cedrinem gorovju, ki ga je Gilgameš premagal); Gilgameš in nebesni bivol; Gilgameš, Enkidu in podzemlje; Gilgameš v podzemlju; Gilgamešev ep (tu izvemo o nastanku, razdelitvi na 11, oz. 12 spevov in o vsebinski dispoziciji epa), končno še neklinopisna poročila o Gilgamešu. Podobno skrbno je v hetitskem področju obdelan npr. Telipinuš (201 s.). Skrbno izbrane ilustracije lepo dopolnjujejo izvajanja pod gesli, le škoda, da jih ni več.

Čeprav bodo glede podrobnosti mogoča različna mnenja, je treba hvaležno priznati, da je novi mitološki slovar znatno olajšal proučevanje kultur Bližnjega vzhoda. Avtorjem in založbi smo zanj hvaležni.

V. Korošec

Kienast, Burkhart, Die altassyrischen Texte des Orientalischen Seminars der Universität Heidelberg und der Sammlung Erlenmeyer—Basel. Berlin (založba Walter de Gruyter u. Co.) 1960, 4°, XI + 125 str., 32 strani kopij klinopisnih tekstov, 8 tabel (27 slik) pečatnih odtisov.

B. Kienast, učenec prof. A. Falkensteina, objavlja v navedeni zbirki skupno 76 staroasirskih klinopisnih tekstov iz Kappadocije, sredi Male Azije. Med objavljenimi teksti jih je 53 (med njimi je 5 drobcev) iz zbirke Orientalnega seminarja v Heidelbergu, nadaljnjih 22 tekstov (od tega 8 drobcev) je iz zasebne zbirke gospe prof. M. L. Erlenmeyer iz Bazla, končno še kot št. 76 trgovsko poslovno pismo, last nekega zasebnika iz Frankfurta. V tretjem delu objavlja in kratko obdela odtise pečatov (str. 101—113), ki jih podaja tudi v lepih fotografskih posnetkih.

Zanimivo je, da najstarejši asirski pravni dokumenti izvirajo iz Male Azije, kjer so kmalu po začetku drugega tisočletja obstojale velike naselbine asirskih trgovcev. Več tisoč takih »kapadoških« plošč so izkopali v kraju Kültepe, nekdanjem mestu Kanišu, nekaj tudi v Božazkale (hetitski prestolnici Hattušašu). Te kolonije so se same upravljale. Njihov osrednji samoupravni organ se je imenoval *kārum*.

Po svoji vsebini pričajo te plošče o razvitem gospodarskem prometu. Po vsebini so to zadolžnice, pobotnice, listine o hrambi blaga, sodni zapisniki, trgovska pisma ipd.

Naj kot primer navedem v prevodu zadolžnico št. 54 (str. 77): 5 min (2,5 kg) prečiščenega srebra ima Buzazu (terjati) v breme Tabsilaššurja. Od uradnega dne Idi'abuma, sina Aššurrabija, v mesecu *abšarrani*, ko je eponimni uradnik (= limu) Masi-ilu (pa) do 40. uradnega dneva, bo dolžnik plačal. Če ne plača, doda 1,5 sekla mesečno za vsako mino kot obresti (t. j. 30 odstotkov). Hiša (Kienast domneva, da je s tem izraženo, da vsa dolžnikova »hiša«, t. j. družina, zajamči zanj).

Kakor je že eden najboljših strokovnjakov glede staroasirskih tekstov, Pavel Garelli v svoji oceni (v AfO, XX, 1963, 168 ss.) opozoril, zasluži posebno pozornost pismo št. 62. Trije pisci pisma javljajo, da je karavanska pošiljka 245 vrst blaga srečno dospela; sledi obračun o razdelitvi blaga. Nato sledi obračun o drugi pošiljki, ki je obsegala 120 vrst blaga. Zanimiv je konec. Zelo znani trgovec Pūšukēn le bil zaloten pri tihotapstvu in vržen v ječo, kjer so »straže trdne (neizprosne)«. Nato se omenja, da je pokrajinska domača (= neasirska) vladarica (!) (*rubātum*) ukazala, naj poslej strogo pazijo na tihotapce. Zato pismo svari adresata, naj ne skuša vtihotapiti meteorskega železa, ampak naj ga shrani v kaki dobri hiši onstran meje. Prav tako naj ne sprejme uslug drugih tihotapcev; pride naj v mesto (Kaniš), da se bo s pisci pisma posvetoval.

Ediciji je Kienast dodal sezname: imen krajev, bogov, oseb, eponimnih funkcionarjev, mesecev in obravnavanih strokovnih izrazov.

Piscu in založbi gre priznanje, da je edicija teh zanimivih staroasirskih tekstov v vseh ozirih skrbno urejena in lepo opremljena. Naj bi le kmalu našla še strokovnih obdelovalcev!

V. Korošec

Parrot André, Sumer (L'Univers des Formes. Collection dirigée par André Malraux et George Salles), Paris (Gallimard) 1960, XLVIII — 400, str., 4°.

V prvem zvezku zbirke »L'Univers des Formes« je podal André Parrot izčrpen pregled sumerske umetnosti. Avtor A. Parrot je višji konservator (conservateur en chef) v Louvru. Na tamkajšnji Ecole du Louvre deluje tudi kot profesor za orientalsko arheologijo in splošno umetnostno zgodovino. Velike zasluge si je pridobil kot vodja izkopavanj. L. 1927 je sodeloval pri izkopavanjih v Neirabu (v Siriji) in kmalu samostojno vodil izkopavanja v Baalbeku, v Tello in v Larsi. Od l. 1933 pa vodi izkopavanja v mestu Mari ob Srednjem Evfratu.

Ko ogledujemo njegovo bogato zbirko Sumer, se nam zdi kar komaj verjetno, kar ugotavlja A. Malraux v svojem predgovoru: »v začetku našega stoletja bi v umetnostnih zgodovinah zastonj iskali besedo: sumerski... Dve tretjini del zbranih (v Parrotovi zbirki)... sta bili še l. 1930 specialistom nepoznani, ker sta bili odkriti pozneje.« (str. XI).

A. Parrot pričinja po kratkem uvodu z zgodovino izkopavanj (7 ss.). Nadaljuje s prazgodovino (37 ss.), ki ji sledi doba mestnih držav ali zlata doba sumerske zgodovine (mesta Ur, Lagaš, Mari). Za skoro dve stoletji prekine